

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 23.10.2026
COM(2026) 579 final

2026/0329 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

**millega luuakse Euroopa kultuuripärandi nimekirja käsitlev Euroopa Liidu meede ja
tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1194/2011/EL**

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

2006. aasta aprillis käivitasid mitu liikmesriiki Grenadal valitsustevahelise Euroopa kultuuripärandi märgise kava. Euroopa Liidu Nõukogu võttis 20. novembril 2008. aastal vastu järeldused, mille eesmärk on muuta valitsustevaheline Euroopa kultuuripärandi märgis Euroopa Liidu meetmeks. Euroopa Komisjon esitas Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse ettepaneku Euroopa kultuuripärandi märgist käsitleva Euroopa Liidu meetme kohta ning otsus võeti vastu 16. novembril 2011 (otsus nr 1194/2011/EL).

Käesoleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse ettepanekuga soovitakse läbi vaadata Euroopa kultuuripärandi märgise õiguslik alus, et meedet uuendada ja tugevdada ning tagada selle jätkuv asjakohasus. Sellega muudetakse ka meetme nime ja luuakse Euroopa kultuuripärandi staatus, mis antakse valitud kultuuripärandi objektidele, mis on kantud Euroopa kultuuripärandi nimekirja. Euroopa kultuuripärandi märgise kavale 2018. ja 2024. aastal tehtud hindamised tõid esile selle edu, eelkõige valitud objektide nähtavuse suurendamisel ja nende üleeuroopalise tähtsuse suurendamisel. Nüüdseks on Euroopa kultuuripärandi märgise saanud juba 80 objekti 23 riigis. Nii 2024. aasta hindamine kui ka meetme rakendamisel saadud kogemused rõhutavad selle meetme asjakohasust, kuid osutavad ka vajadusele seda kohandada. Ettepaneku kohaselt kantakse kõik objektid, millele on otsuse 1194/2011/EL alusel antud Euroopa kultuuripärandi märgis, Euroopa kultuuripärandi nimekirja ja neile antakse Euroopa kultuuripärandi staatus.

• Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Algatus on kooskõlas komisjoni teatisega „**Euroopa kultuurikompass**“, milles määratakse kindlaks Euroopa kultuuripärandi märgise uuendamine ja tugevdamine, et tagada selle jätkuv asjakohasus olulise ELi meetmena. Teatises esitatakse komisjoni peamised poliitilised prioriteedid ja meetmed kultuuri valdkonnas, sealhulgas meetmed kultuuripärandi kaitsmiseks ja laiemaks tutvustamiseks, kultuurile ja kultuuripärandile juurdepääsu soodustamiseks, kultuurilise mitmekesisuse edendamiseks, kultuurist lähtuva ühiskondliku ja territoriaalse ühtekuuluvuse ja arengu edendamiseks, sealhulgas kultuuriturismi kaudu, kultuuri edendamiseks loovuse ja innovatsiooni katalüsaatorina ning kultuuri- ja kultuuripärandil põhinevate kliimameetmete ning katastroofiõhuks valmisoleku ja katastroofiõhu juhtimise meetmete edendamiseks.

Meetme eesmärgid on täielikult kooskõlas **programmi „Loov Euroopa“ (2021–2027)** eesmärkidega ning tulevase Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (millega luuakse **programm „AgoraEU“**) eesmärkidega, millega muu hulgas soovitakse edendada kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ja kultuuripärandit ning suurendada kultuuri- ja loomesektori konkurentsivõimet.

Ettepanek on kooskõlas ka muude kultuuri ja kultuuripärandit toetavate algatustega nagu UNESCO maailmapärandi nimekiri, UNESCO inimkonna vaimse kultuuripärandi esindusnimekiri, Euroopa kultuuriradasid käsitlev Euroopa Nõukogu algatus ja muud Euroopa algatused nagu Euroopa kultuuripärandi päevad.

Seega on Euroopa kultuuripärandi nimekirja lisaväärtus see, et valitud objektid on üleeuroopalise tähtsusega ja omavad haridusmõõdet ning nende kaudu tahetakse jõuda kodanikeni, eelkõige noorteni, samuti teevad valitud objektid koostööd teiste valitud objektidega.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek vaadata läbi Euroopa kultuuripärandi märgise õiguslik alus ja koostada Euroopa kultuuripärandi nimekiri on kooskõlas nõukogu 2026. aasta resolutsiooniga Euroopa haridusruumi strateegilise raamistiku teise tsükli (2026–2030) kohta, algatusega „Oskuste liit“, võrdõiguslikkuse liidu strateegiate ja Euroopa demokraatia kaitsekiilbiga, ning selles on arvestatud meetme tähtsust ühiste Euroopa väärtuste kandjana ja demokraatliku kodanikuhariduse kui ühtekuuluvuse ja kaasamise edendajana.

Samuti tuleks arendada koostoimet selle meetme ja muude täiendavate liidu meetmete või programmide vahel, nagu Euroopa kultuuripealinnad, Erasmus+ (eelkõige selle osa „DiscoverEU“), uus Euroopa Bauhaus, Euroopa turismipealinnad, riikliku ja piirkondliku partnerluse kavad, programm „Euroopa horisont“ ja muud liidu programmid. Meede peaks samuti aitama tutvustada valitud objekte ja hallata turismivooge kooskõlas tulevase Euroopa säästva turismi strateegiaga.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Euroopa kultuuripärandi meede põhineb **Euroopa Liidu toimimise lepingu** artikli 167 lõike 5 esimesel taandel. Kõnealuse artikliga on ette nähtud, et „liit aitab kaasa liikmesriikide kultuuri õitsengule, ühtlasi respektides nende rahvuslikku ja regionaalset mitmekesisust ning samal ajal rõhutades ühist kultuuripärandit“. Liit peab ergutama ka liikmesriikidevahelist koostööd kultuuri valdkonnas ning vajaduse korral toetama ja täiendama liikmesriikide tegevust.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek on kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega.

On vaja kehtestada ühised, selged ja läbipaistvad kriteeriumid ja menetlused Euroopa kultuuripärandi meetme jaoks ning selleks, et Euroopa kultuuripärandi staatusega objekte kõigis liikmesriikides koordineeritult valida ja tutvustada. Kuna liikmesriigid üksi ei saa täiel määral seda eesmärki täita, küll aga on see meetme ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutatav liidu tasandil, võib liit selleks, et tagada Euroopa kultuuripärandi nimekirja käsitleva meetme korralik rakendamine, võtta meetmeid kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

Samuti pakub EL toetust, valides Euroopa eksperdikomisjoni ning valmistades ette ja koordineerides selle tööd ning ka meetme rakendamist toetava organisatsiooni tegevust.

- **Proportsionaalsus**

Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe Euroopa Komisjon kaugemale sellest, mida on vaja käesolevas ettepanekus sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuskontroll**

Euroopa kultuuripärandi märgist on hinnatud 2018. ja 2024. aastal, nagu on ette nähtud meetme loomise otsuses. Viimane hindamine põhines sidusrühmadelt saadud tagasisidel ja

dokumentide analüüsil ning selles hinnati meetme teises etapis (2018–2024) tehtud edusamme. See hindamine avaldati 9. juulil 2025¹.

Hindamine osutab märkimisväärsetele edusammudele, eriti kultuuripärandi objektide nähtavuse suurendamisel ja nende üleeuroopalise tähtsuse esiletõstmisel. Euroopa kultuuripärandi märgis on hästi integreeritud ELi muude kultuuripärandialgatustega, kuigi Euroopa identiteedi määratlemine on osutunud keerukaks. Märgis on tugevdanud kultuuripärandi objektide võrgustikke, võimaldades koostööd ja teadmiste vahetamist, mida riikide eraldiseisvate jõupingutustega ei oleks võimalik saavutada. Samuti on see hõlbustanud liidu rahaliste vahendite hankimist kultuuripärandi objektide jaoks.

Euroopa kultuuripärandi märgist on kohandatud vastavalt sellistele ELi prioriteetidele nagu kestlikkus, digitaalne innovatsioon ja kaasamine. Ligipäasetavuse ja soolise võrdsuslikkuse parandamisel on tehtud edusamme, kuigi rakendamine on eri paigus olnud erinev. Hindamisel sai ilmseks, et Euroopa mõõtme paremaks integreerimiseks kultuuripärandi objektidesse on vaja selgemaid suuniseid ja praktilisi abivahendeid.

Euroopa kultuuripärandi märgis on viimastel aastatel teinud märkimisväärsed edusamme Euroopa pärandi nähtavuse suurendamisel ja kultuuridevahelise dialoogi edendamisel, kuid hindamise käigus leiti lahendamata probleeme ja seetõttu koostati käesolev komisjoni ettepanek eesmärgiga tagada Euroopa kultuuripärandi märgise jätkuv asjakohasus.

Üleeuroopalise tähtsuse kriteeriumi tugevdamine. Hindamise üks peamisi järeldusi on seotud üleeuroopalise tähtsuse määratlemise keerukusega. Kuigi Euroopa kultuuripärandi märgis on tulemuslikult esile toonud Euroopa väärtusi esindavad kultuuripärandi objektid, oli paljude objektide puhul keeruline selgelt näidata, kuidas nende pärandväärtus on seotud laiemaga Euroopa narratiiviga.

Digitaalse kaasamise ja ligipäasetavuse parandamine. Hindamisel toonitati ka digitaalse kaasamise kasvavat tähtsust, eriti nooremate, tehnoloogiaga sina peal olevate inimeste puhul.

Väiksemate pärandiobjektide toetamine ja võrdsete võimaluste tagamine. Teine oluline tähelepanek oli tasakaalustamatus suuremate ja väiksemate objektide vahel, kuna viimased seisid sageli silmitsi finants- ja haldusprobleemidega, eelkõige maapiirkondades.

Tagasisidemehhanismide ja valikuprotsessi parandamine. Hindamisel leiti, et praegused tagasisidemehhanismid ei ole tõhusad, eriti mis puudutab taotlejaid, kes ei osutu valituks.

Kestlikkus ja edasine kasv. Hinnangus rõhutati, et kuna Euroopa kultuuripärandi märgise saanud objektide arv kasvab, on laieneva võrgustiku haldamiseks vaja kestlikumat raamistikku.

Koostoime muude ELi programmidega. Hindamise käigus tehti kindlaks võimalused suuremaks koostoimeks muude ELi programmidega, nagu „Loov Euroopa“ või „Erasmus+“.

Seetõttu otsustati jätkata meedet uuel õiguslikul alusel ja võtta selles arvesse praegu kehtiva otsuse alusel võetud meetmete rakendamisel tekkinud probleeme.

¹ Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa kultuuripärandi märgist käsitleva meetme hindamine (2018–2024)“, COM(2025) 366 final, 9. juuli 2025, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0366&qid=1784306014845>.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Seoses Euroopa kultuuripärandi märgise meetmete läbivaatamisega ja kooskõlas parema õigusloome suunistega algatati 1. detsembril 2025 tagasisidekorje algatuse tuleviku kohta ja avalik konsultatsioon. Mõlemad konsultatsioonid lõppesid samal päeval, 23. veebruaril 2026.

Konsulteerimisstrateegia oli suunatud eelkõige Euroopa kultuuripärandi märgist omavate objektide haldajatele, Euroopa kultuuripärandi märgise korraldusasutustele liikmesriikides (riiklikud koordinaatorid ja avaliku sektori asutused), Euroopa kultuuripärandi kultuurilise arengu akadeemilistele ekspertidele, üldsusele, kultuurivõrgustikele, valitsusvälistele organisatsioonidele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele.

Tagasisidekorje lõppedes saadi 29 eraldi vastust kultuuriasutustelt ja -võrgustikelt, teadlastelt, ettevõtjatelt, valitsusvälistelt organisatsioonidelt, avaliku sektori asutustelt ja ELi riikide kodanikelt. Avaliku konsultatsiooni käigus saadi 21 vastust seitsmest ELi liikmesriigist ja ühest ELi mittekuuluvast riigist (Maroko). Enamiku vastustest esitasid avaliku sektori asutused, ELi kodanikud ning akadeemilised ja teadusasutused.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Hindamisprotsessi käigus kogus komisjon tõendeid eri sidusrühmadele suunatud konsultatsiooniga. See hõlmas järgmist:

- sihtuuringud Euroopa kultuuripärandi märgise objektide ja märgise riigi tasandi koordinaatorite kohta, et koguda meetme kohta kvantitatiivseid andmeid;
- intervjuud meetmes osalevate sidusrühmadega, et koguda arvamusi ja kvalitatiivset teavet;
- intervjuud välisekspertide ja ELi pärandisektori sidusrühmadega, et saada meetme kohta kvalitatiivset tagasisidet.

Lisaks pidas volinik Micallef 22. aprillil 2026 meetme rakendamise teemal dialoogi Euroopa kultuuripärandi märgise objekte esindavate isikutega (kes valiti välja nii, et objektide asukohad ja liigid oleksid esindatud võimalikult mitmekesiselt), meetme riiklike koordinaatoritega, Euroopa kultuuripärandi märgise büroo direktoriga, objektide valimise ja järelevalve eest vastutava Euroopa eksperdikomisjoni esimehega ning Euroopa kultuuripärandi märgise noorte nõuandekogu liikmega.

Lisaks koguti meetme riiklikelt koordinaatoritelt tagasisidet kaks korda aastas toimuvate Euroopa kultuuripärandi märgise üldkogude käigus ning Euroopa kultuuripärandi märgisega objektide valimise ja järelevalve eest vastutava eksperdirühma koostatud valiku- ja järelevalvearuannete põhjal.

- **Mõju hindamine**

Mõjuhindangut ei koostatud alljärgnevatel põhjustel:

1) meetme mõju ulatus on piiratud.

2) meede ei ole mitmeaastase finantsraamistiku programm, sest selle kulud on integreeritud programmi „Loov Euroopa“ (ka jätkuprogrammis on kavas kasutada sama lähenemisviisi). Meetmel on vaid piiratud mõju, kuna otsuse 1194/2011/EL alusel ei ole valitud objektidele rahalisi vahendeid eraldatud.

Otsuse 1194/2011/EL kohaselt tulenevad ainsad kulud eksperdirühma kulude hüvitamisest ja meetme rakendamist toetavale organisatsioonile antavast toetusest. Ettepanekuga nähakse ette sellise lähenemisviisi jätkamine (suurenemine tuleneb euroala inflatsioonist aastatel 2021–2025), millele lisatakse kultuuripärandi objektidele igal aastal antava rahalise auhinna kulud. Ettepaneku kohaselt kaetakse need kulud AgoraEU alla kuuluva programmi „Loov Euroopa“ kultuuri tegevussuunast.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Tähtsus digivaldkonnas puudub.

- **Põhiõigused**

Ettepanek on täielikult kooskõlas **Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga** ning kõigi võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise valdkonna asjakohaste ELi poliitika- ja õigusraamistikega.

Kultuuripärandi objektide vastavust Euroopa Liidu põhiõiguste hartale hinnatakse märgist taotleivate objektide valimisel ja seejärel Euroopa kultuuripärandi staatuse saanud objektide järelevalves.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekuga hõlmatud ajavahemik langeb kokku mitme mitmeaastase finantsraamistikuga.

Pärast 2027. aastat on Euroopa kultuuripärandi nimekirja õiguslikud ja rahalised aspektid otseselt seotud tulevaste mitmeaastaste finantsraamistike sätetega. Selle alusel käsitletakse neid ka vastavate kultuuri toetavate liidu programmide, täpsemalt komisjoni kavandatud programmi „AgoraEU“ (programmi „Loov Euroopa“ kultuuri tegevussuund) ja selle jätkuprogrammide raames.

Sõltuvalt eelarvevahendite olemasolust jätkatakse hindamiskomisjoni töö hüvitamist ja meetme rakendamist toetavale organisatsioonile antava toetuse kulude katmist. Lisaks võib Euroopa Komisjon anda väikese auhinna valitud ja jälgitavatele kultuuripärandi objektidele, mis on kantud Euroopa kultuuripärandi nimekirja.

Üksikasjalikum teave on esitatud finants- ja digiselgituses.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

millega luuakse Euroopa kultuuripärandi nimekirja käsitlev Euroopa Liidu meede ja tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1194/2011/EL

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 167 lõike 5 esimest taanet,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust³,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu lepingu artiklite 2 ja 3 kohaselt austab liit oma rikkalikku kultuuri- ja keelepärandit. Need väärtused kajastuvad Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) sätestatud õigustes, vabadustes ja põhimõtetes.
- (2) Euroopa Liidu toimimise lepingus on seatud eesmärgiks luua Euroopa rahvaste üha tihedam liit ning antud muu hulgas liidule ülesanne innustada liikmesriikide vahel tehtavat koostööd ning vajadusel toetada ja tugevdada liikmesriikide meetmeid, mis on suunatud üleeuroopalise tähtsusega kultuuripärandi kaitsele, ühtlasi respektides liikmesriikide rahvuslikku ja regionaalset mitmekesisust ning samal ajal rõhutades ühist kultuuripärandit.
- (3) Euroopa rikkalik kultuuripärand on suurim ühine varandus, milles avalduvad liidu tõelised väärtused. Kultuuripärandi objektid, mis on ajalooliselt seotud Euroopa integratsiooni, demokraatliku arengu, konfliktide ja leppimise, kultuurivahetuse ja ühiste kogemustega, võimaldavad kodanikel osa saada väärtustest, millele liit on rajatud. Need tugevdavad kodanike liitu kuulumise tunnet ja kultuuridevahelist dialoogi.
- (4) Nõukogu 2026. aasta resolutsioonis Euroopa haridusruumi strateegilise raamistiku teise tsükli (2026–2030) kohta⁴, algatuses „Oskuste liit“⁵, võrdõiguslikkuse liidu strateegiates⁶ ja ühisteatistes Euroopa demokraatia kaitsekilbi kohta⁷ rõhutatakse ühiste

² ELT C [...], [...], lk [...].

³ ELT C [...], [...], lk [...].

⁴ [Nõukogu resolutsioon Euroopa haridusruumi strateegilise raamistiku teise tsükli \(2026–2030\) kohta.](#)

⁵ COM(2025) 90 final.

⁶ [Võrdõiguslikkus ja kaasamine](#), COM(2020) 620 final, COM(2021) 101 final, COM(2025) 725 final, COM(2026) 12 final, COM(2026) 113, COM(2026) 541 final.

⁷ COM(2025) 791 final.

Euroopa väärtuste ja demokraatliku kodanikuhariduse kui ühtekuuluvust ja kaasamist kandvate sõnumite levitamise strateegilist tähtsust kodanike jaoks alates varasest east ja kogu elu jooksul.

- (5) Euroopa kultuuripärandi nimekirja lisaväärtus on valitud objektide üleeuroopaline tähtsus, haridusmööde ning kodanikele, eelkõige noortele suunatus, samuti nende objektide omavaheline koostöö. Selles kontekstis tuleks üleeuroopalist tähtsust mõista sellena, kuidas kultuuripärandi objektid suudavad oma ajaloo, narratiivide ja tegevuse kaudu näitlikustada Euroopa ja Euroopa Liidu arengut.
- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1194/2011/EL⁸ on kehtestatud Euroopa kultuuripärandi märgist (edaspidi „märgis“) käsitlev Euroopa Liidu meede. Märgise 2019. ja 2024. aasta hindamistes rõhutati meetme edukust valitud objektide nähtavuse ja üleeuroopalise tähtsuse suurendamisel. Märgis aitas kaasa kultuuripärandi objektide omavahelisele koostööle ja teadmiste vahetamisele ning täiendas riikide jõupingutusi kultuuripärandi alal. 2024. aasta hindamise käigus tehti kindlaks ka valdkonnad, mida tuleks arendada, et tagada märgise jätkuv mõju Euroopa ühise pärandi ja väärtuste säilitamisel ja edendamisel. Samuti kinnitas hindamine, et märgis on Euroopa ühise pärandi säilitamiseks ja edendamiseks vajalik.
- (7) Komisjoni teatises „Euroopa kultuurikompass“⁹ on esitatud strateegiline raamistik kultuuri rolli tugevdamiseks demokraatia, sotsiaalse ühtekuuluvuse, loovuse ja Euroopa kultuurilise mitmekesisuse edendamisel, sealhulgas kultuuripärandi kaitsmisel ja edendamisel. Kooskõlas kõnealuse teatisega tuleks Euroopa kultuuripärandi märgist uuendada ja tugevdada, et tagada selle jätkuv asjakohasus. Seepärast tuleks otsus nr 1194/2011/EL asendada.
- (8) Ühisdeklaratsioonis „Euroopa kultuuri heaks, kultuur Euroopa heaks“¹⁰ on kultuurikompassi visioon muudetud Euroopa Komisjoni, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu ühiseks poliitiliseks kohustuseks ning see kujutab endast strateegilist raamistikku, mis seab kultuuri Euroopa identiteedi keskmesse ning rõhutab selle tähtsust üksikisikute, kogukondade ja Euroopa Liidu jaoks.
- (9) Nüüdseks on Euroopa kultuuripärandi märgis antud juba väga paljudele objektidele. Meetme järgmises etapis tuleks nende objektide valimisel ja tegevustes juhinduda tipptaseme hoidmisest ning luua selleks raamistik, mis aitab keskenduda dialoogile, objektide vahelisele teabevahetusele ja pidevale täiustamisele, austades samal ajal asjaomaste objektide autonoomiat ja omandistruktuure. Jätkuvalt tuleks keskenduda objektide juurdepääsetavuse võimaldamisele ja selle edendamisele ning nende pakutavate tegevuste kvaliteedile ja juurdepääsetavusele. Kultuuripärandi objektide kaitse tuleks tagada olemasoleva kaitsekorraga. Muu hulgas on vaja kohandada objektide järelevalvet, et seda kõigi asjaosaliste jaoks lihtsustada, tagades samal ajal jätkuvalt range hindamisprotsessi.
- (10) Meetme eesmärgid on täielikult kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/818¹¹ loodud programmi „Loov Euroopa“ eesmärkidega ning nendega

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta otsus nr 1194/2011/EL Euroopa kultuuripärandi märgist käsitleva Euroopa Liidu meetme kohta (ELT L 303, 22.11.2011, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/1194/oj>).

⁹ COM(2025) 785 final.

¹⁰ ELT C, C/2026/3440, 25.6.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/3440/oj>.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrus (EL) 2021/818, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013 (ELT L 189, 28.5.2021, lk. 34, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/818/oj>).

soovitakse kaitsta, arendada ja edendada Euroopa kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ja pärandit. Käesoleva otsusega kehtestatava meetme eesmärgid peavad olema täielikult kooskõlas eesmärkidega, mis on esitatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (millega luuakse programm „AgoraEU“) ettepanekus, täpsemalt eesmärkidega, mis on esitatud programmi „Loov Euroopa“ kultuuri tegevussuuna all ning millega muu hulgas soovitakse edendada kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ja kultuuripärandit ning suurendada kultuuri- ja loomesektori konkurentsivõimet.

- (11) Meetme mõju maksimeerimiseks tuleks tugevdada koostöid täiendavate liidu meetmetega, nagu Euroopa kultuuripealinnad, algatus „Uus Euroopa Bauhaus“, Euroopa turismipealinnad, riiklikud ja piirkondlikud partnerluskavad, programm „Euroopa horisont“ ning muud meetme eesmärkide seisukohast olulised liidu programmid ja algatused. See hõlmab meetmeid ja algatusi, mis on seotud noorte kaasamise ja põlvkondadevahelise õiglusega, näiteks programm „Erasmus+“, eelkõige DiscoverEU kultuurirajad. Kooskõlas Euroopa kestliku turismi strateegiaga peaks meede kaasa aitama objektide tutvustamisele ja turismivoogude haldamisele. Meetme kaudu tuleks luua sünergiaid muude kultuuri ja kultuuripärandi toetavate algatustega nagu UNESCO maailmapärandi nimekiri, UNESCO inimkonna vaimse kultuuripärandi esindusnimekiri, Euroopa kultuuriradasid käsitlev Euroopa Nõukogu algatus ja muud Euroopa algatused nagu Euroopa kultuuripärandi päevad, ning püüda olla vastastikku kasulik.
- (12) Objektide haldajaid tuleks toetada ka selles, et nad saaksid vajaduse korral uurida võimalusi, kuidas taotleda rahalist toetust liidu programmide ja fondidest. Komisjon peaks seda toetama, suurendades teadlikkust, pakkudes iga objekti suurusle ja asukohale kohandatud mentorlust ja suutlikkuse suurendamist ning rakendades tegevusi, mis aitavad objekte nendes jõupingutustes.
- (13) Meetme raames tuleks ka edaspidi omistada määrgiseid riiklikele, piiriülestele ja temaatilistele objektidele, sealhulgas neile piiriülestele temaatilistele objektidele, mis kajastavad Euroopa ajaloo olemuslikku omavahelist seotust eri vormides. Meede peaks olema avatud ka ühistootlustele. Ka vaimne kultuuripärand selle kõigis eri väljendusvormides, nagu käsitöö või muud oskused, tavad, teadmised ja inimeste loovus peaks olema meetmega hõlmatud.
- (14) Meetmega hõlmatud kultuuripärandi objektide valikumenetlus peaks toimuma koostöös osalevate riikidega. Kultuuripärandi objektid tuleks esialgu välja valida riigi tasandil, kuid lõplik valik peaks seejärel toimuma liidu tasandil. Asjakohasel juhul võiksid liikmesriigid kaasata kohalikke ja piirkondlikke asutusi.
- (15) Kui ühes liikmesriigis asuva mitme kultuuripärandi objekti vahel esineb selge temaatiline seos, peaks meede võimaldama ühise taotluse esitamist. Samuti, kuna teatavatel kultuuripärandi objektidel on piiriülene mõõde, siis tuleks meetmega lubada esitada ühiseid taotlusi nii kultuuripärandi objektide puhul, mis asuvad erinevates liikmesriikides, kuid keskenduvad samale konkreetsele teemale, kui ka nende objektide puhul, mis paiknevad korraga vähemalt kahe liikmesriigi territooriumil.
- (16) Selleks et tagada valikuprotsessi ja järelevalve tiptase ja õiglus, peaks objektide valimine ja järelevalve toimuma ühiste, selgete ja läbipaistvate kriteeriumide ja menetluste alusel. Seda peaks tegema Euroopa Liidu asjaomaste institutsioonide nimetatud sõltumatute ekspertide rühm.

- (17) Selleks et tugevdada kultuurisidemeid Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisteks olevate Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riikide (edaspidi „EFTA/EMP riigid“)¹², liidu kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikidega peaks meede teatavatel tingimustel ja kooskõlas nimetatud lepinguga olema avatud ka nende riikide kultuuripärandi objektidele.
- (18) Meetme tulemuslikkuse suurendamiseks tuleks vastvalitud või järelevalve alla kuuluvatele kultuuripärandi objektidele anda auhinna vormis sihtotstarbelist rahalist toetust, et tunnustada nende tegevuse kaudu Euroopa väärtuste edendamiseks tehtud jõupingutuste kvaliteeti.
- (19) Kuna käesoleva otsuse eesmärgi ei suuda liikmesriigid ise piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,
- (20) Selleks et tagada järjepidevus ja üleminek otsuselt nr 1194/2011/EL käesolevale otsusele ning õiguskindluse ja järjepidevuse huvides tuleks otsust nr 1194/2011/EL jätkuvalt kohaldada Euroopa kultuuripärandi objektide valimise suhtes 2027. aastal. Lisaks tuleks eelmise otsuse alusel valitud objekte vaadelda järelevalve eesmärgil nagu käesoleva otsuse alusel valitud objekte. Ekspertkomisjoni töö järjepidevuse tagamiseks peaksid otsuse nr 1194/2011/EL kohaselt nimetatud eksperdid jätkama ja lõpetama oma volitused kooskõlas eespool nimetatud otsusega.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa kultuuripärandi nimekirja koostamine

Käesolevaga kehtestatakse liidu meede „Euroopa kultuuripärandi nimekiri“, kuhu kantakse Euroopa kultuuripärandi staatusega objektid (edaspidi „meede“).

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „kultuuripärandi objekt“ – materiaalne kultuuripärandi element, nagu mälestis, looduslik paik, veealune paik, arheoloogiline asupaik, tööstus- või linnaehituslik paik, hooned või hoonete rühm, kultuurmaastik, mälestusmärk, arhiivivaramu, kultuuriväärtuslik vara ja ese, või teatud kohaga seotud vaimse kultuuripärandi element, nagu muusika-, kirjandus- ja teatripärand, kunstkäsitöö, elava pärandi tavad ja kaasaegne pärand;
2. „piiriülene kultuuripärandi objekt“ – mis tahes järgmised objektid:
 - (a) mitu eri osalevates riikides asuvat kultuuripärandi objekti, mis keskenduvad ühele konkreetsele teemale, et esitada ühistootlust,
 - (b) üks kultuuripärandi objekt, mis asub vähemalt kahe osaleva riigi territooriumil;

¹² [EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.](#)

3. „temaatiline kultuuripärandi objekt” – mitu samas osalevas riigis asuvat kultuuripärandi objekti, mis keskenduvad ühele konkreetsele teemale, et esitada ühistaotlust.

Artikkel 3 *Eesmärgid*

1. Üldeesmärgina peaks meede aitama
 - (a) tugevdada Euroopa kodanike, sealhulgas noorte liitu kuulumise tunnet, tuginedes ühistele väärtustele ning ühistele Euroopa ajaloo ja kultuuripärandi elementidele ning olles lugupidav riikliku ja piirkondliku mitmekesisuse vastu;
 - (b) tugevdada kultuuridevahelist dialoogi ja ühtekuuluvust.
2. Lõikes 1 esitatud eesmärkideni jõudmiseks tuleb meetme vahe-eesmärgidena
 - (a) rõhutada Euroopa ajaloos ja kultuuris või liidu ülesehitamises tähtsat rolli omanud kultuuripärandi objektide sümboolset väärtust ja tõsta neid objekte esile;
 - (b) suurendada Euroopa kodanike teadmisi Euroopa integratsiooni ajaloost ning eurooplaste ühisest, ent samas mitmekülgsest kultuuripärandist, eelkõige seoses demokraatlike väärtuste ja inimõigustega, mis on liidu alustaladeks;
 - (c) suurendada kohaliku tähtsusega või suuremate piirkondade ja territooriumide atraktiivsust ning edendada nende majanduslikku ja kestlikku arengut, eelkõige kultuurturismi abil.
3. Kultuuripärandi objektid ise püüvad saavutada järgmisi konkreetseid eesmärke:
 - (a) tõsta esile asjaomaste kultuuripärandi objektide üleeuroopalist tähtsust;
 - (b) suurendada Euroopa kodanike, eriti noorte teadlikkust ühisest kultuuripärandist;
 - (c) hõlbustada kogemuste ja parimate tavade vahetamist osalevate riikide vahel;
 - (d) suurendada ja/või parandada kõigi, eelkõige noorte juurdepääsu;
 - (e) hõlbustada kultuuridevahelise ja põlvkondadevahelise dialoogi pidamist kunsti-, kultuuri- ja ajaloohariduse kaudu;
 - (f) soodustada ühelt poolt kultuuripärandi ning teiselt poolt kaasaegse loominguga loovuse sünergia.

Artikkel 4 *Meetmes osalemine*

1. Meede on osalemiseks avatud liikmesriikidele.
2. Samuti on meede avatud osalemiseks Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riikidele, kes on Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalised (edaspidi „EFTA/EMP riigid“), liidu kandidaatriikidele ja potentsiaalsetele kandidaatriikidele, kes on liitunud programmiga „Loov Euroopa“ või sellele järgnevate kultuuri toetavate liidu programmidega.

3. Iga osalev riik määrab riikliku koordinaatori, kes vastutab meetme koordineerimise eest riigi tasandil ning tegutseb peamise kontaktisikuna kultuuripärandi objektide, komisjoni ja eksperdikomisjoni vahel.
4. Euroopa kultuuripärandi nimekirja kuulumine on vabatahtlik.

Artikkel 5
Kõlblikkus

Euroopa kultuuripärandi nimekirja saab kanda kõiki artiklis 2 määratletud kultuuripärandi objekte.

Artikkel 6
Kriteeriumid

1. Taotlusi hinnatakse iga kultuuripärandi objekti puhul järgmiste kriteeriumide (edaspidi „kriteeriumid“) alusel:
 - (a) üleeuroopaline tähtsus,
 - (b) objekti tegevuskava kvaliteet,
 - (c) tegevussuutlikkus.

Iga objekti hinnatakse proportsionaalselt, võttes arvesse selle omadusi.

2. Lõike 1 punkti a kohaldamisel hinnatakse kultuuripärandi objekti üleeuroopalist tähtsust selle põhjal, kuivõrd hästi suudab kultuuripärandi objekt liidu väärtusi näitlikustada, tõlgendada või sümboliseerida. Hindamisel võetakse arvesse üht või mitut järgmist elementi:
 - (a) objekti koht ja roll Euroopa ajaloos ja integratsioonis või selle seos oluliste Euroopa sündmuste, isikute ja liikumistega, rõhutades objekti kohta ja rolli Euroopa integratsiooni aluseks olevate ühiste väärtuste arendamisel;
 - (b) Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud väärtuste ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õiguste, vabaduste ja põhimõtete edendamine, tõlgendamine ja väljendamine;
 - (c) objekti panus piiriülesesse koostöösse, dialoogi ja vastastikusesse mõistmisesse Euroopa rahvaste ja kultuuride vahel;
 - (d) kui oluline on objekt Euroopa ajaloolise mälu ja demokraatliku kodanikuhariduse seisukohast ja kuivõrd ta aitab edendada neid väärtusi ning kriitilist, kaasavat ja pluralistlikku arutelu Euroopa ajaloo üle kogu selle mitmekesisuses, keerukuses ja vastuolulises narratiivis;
 - (e) kuidas edendatakse mitmekeelsust ja objektile juurdepääsu pakkumist liidu erinevate keelte kasutamise kaudu.
3. Lõike 1 punkti b kohaldamisel hinnatakse kultuuripärandi objekti tegevuskava (edaspidi „tegevuskava“) kvaliteeti selle põhjal, milliseid tegevusi kasutatakse eesmärkidest teavitamisel, nende rakendamisel ja järgimisel. Tegevuskavas täpsustatakse, kuidas kultuuripärandi objekt teeb järgmist:
 - (a) suurendab teadlikkust kultuuripärandi objekti üleeuroopalisest tähtsusest, eelkõige asjakohaste teabeürituste, viitade paigaldamise ja töötajate koolitamise abil;

- (b) loob, jagab ja edastab teadmisi hariduse, teadusuuringute ja teavitustegevuse vahendusel ning aitab muu hulgas eri keelte kasutamise kaudu suurendada arusaamist objektist ja selle üleeuroopalisest tähtsusest;
 - (c) suurendab objekti nähtavust ja atraktiivsust Euroopa tasandil ning töötab välja kohaliku ja piirkondliku teavitusstrateegia ja rakendab seda, kasutades digivahendeid ja uudseid tehnoloogiaid;
 - (d) kaasab külastajaid, kohalikke kogukondi ja noori ning teeb koostööd kunstnike ja kultuuriettevõtjatega ning tegutseb Euroopa kultuuripärandi kogukonnas;
 - (e) edendab kultuuritöötajate, loovisikute ja kogude liikuvust, soodustab kultuuridevahelist dialoogi ning kultuuripärandi ja kaasaegse loomingu ning loovuse koostoimet kõikjal, kus objekti omapära seda võimaldab.
4. Lõike 1 punkti c kohaldamisel tähendab objekti tegevussuutlikkus objekti suutlikkust tegevuskava tõhusalt rakendada ja meetme eesmärkidele truaks jääda. Võetakse arvesse järgmisi aspekte:
- (a) objekti haldamine ja juhtimiskord;
 - (b) õiguslik seisund ja omandiõigus;
 - (c) rahastamise kestlikkus;
 - (d) inimressursid, erialane asjatundlikkus ja suutlikkus tulemusi saavutada;
 - (e) suutlikkus pärandit säilitada ja kaitsta;
 - (f) juurdepääsetavus ja külastuste korraldus;
 - (g) järelevalve ja aruandlussuutlikkus.
5. Teemaatiliste ja piiriüleste objektide puhul näidatakse tegevuskavas iga taotluses loetletud objekti tegevussuutlikkust ning taotluse ja teemaatilise narratiivi üldist sidusust ning sätestatakse osalevate asukohtade vahelise koordineerimise mehhanismid.
6. Tegevuskava on aluseks objekti valimisele ja selle osalemisele artiklis 15 sätestatud perioodilises läbivaatamises.

Artikkel 7 *Eksperdikomisjon*

1. Moodustatakse sõltumatu eksperdikomisjon (edaspidi „eksperdikomisjon“), mille ülesanne on korraldada osalevates riikides objektide valikut ja järelevalvet. Eksperdikomisjon tagab, et kõikides osalevates riikides rakendatakse kriteeriume kultuuripärandi objektide suhtes järjepidevalt.
2. Eksperdikomisjon koosneb liidu institutsioonide ja asutuste poolt käesoleva lõike kohaselt ametisse nimetatud 12 liikmest.

Komisjon teeb ettepaneku koostada avaliku konkursi alusel nimekiri potentsiaalsetest ekspertidest, keda võib nimetada liidu institutsioonidesse ja asutustesse.

Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon nimetavad sellest nimekirjast vastavalt oma menetlustele igaüks ametisse kolm eksperti ning määravad igaüks veel kolm asenduseksperti. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ja Regioonide Komitee nimetavad sellest nimekirjast vastavalt oma menetlustele igaüks ametisse ühe

eksperti ning määravad igaüks ühe asenduseksperti. Lisaks nimetab komisjon vastavalt oma menetlusele ühe eksperti noorte kultuurisaadikute võrgustikust¹³ ja määrab ühe asenduseksperti.

3. Ekspertikomisjoni liikmed peavad olema liidu kodanikud, kes elavad liidus ja on sõltumatud eksperdid, kellel on põhjalikud kogemused ja erialased teadmised meetme eesmärkidega seotud valdkondades. Ekspertikomisjoni liikmete nimetamisel nõuavad pädevad liidu institutsioonid ja asutused, et valitud eksperdid annaksid teada meetmega seotud mis tahes tegelikust või võimalikust huvide konfliktist. Huvide konflikti ilmnemisel valib eksperte ametisse nimetav liidu institutsioon või asutus teise eksperti. Kui selline huvide konflikt ilmneb eksperti mandaadi ajal, astub see ekspert tagasi ja asjaomane liidu institutsioon või asutus asendab selle eksperti ülejäänud mandaadi ajaks vastavalt asjakohasele menetlusele. Samuti tuleb ekspertikomisjoni üldises koosseisus tagada pädevuste vastastikune täiendavus, tasakaalustatud geograafiline jaotus ja sooline tasakaal.
4. Ekspertikomisjon määrab oma esimehe.
5. Ekspertid nimetatakse ametisse kolmeks aastaks ning nende volitusi on võimalik uuendada. Ekspertid ei tohi osaleda ekspertikomisjoni töös kauem kui kaks järjestikust ametiaega.
6. Ekspertikomisjoni liikmetel on õigus saada oma teenuste eest tasu ning hüvitist kõigi kulude eest, mis on otseselt seotud nende kõnealustest volitustest tulenevate ülesannete täitmisega.

Sellist tasu makstakse ja selliseid kulusid hüvitatakse kogu nende ametiaja jooksul.

Kõik ekspertikomisjoni liikmed saavad võrdset tasu, olenemata sellest, milline institutsioon nad ametisse nimetas.
7. Kui ekspert astub tagasi või ei saa oma ülesandeid enne oma ametiaja lõppu enam täita, nimetab eksperti ametisse nimetanud üksus ülejäänud ametiajaks asenduseksperti.
8. Ekspertikomisjoni liikmed teatavad mis tahes tegelikust või võimalikust huvide konfliktist seoses konkreetse kultuuripärandi objekti valimise või järelevalvega. Kui ekspertikomisjoni liige huvide konfliktist teatab või kui huvide konflikt ilmneb, ei osale kõnealune liige selle objekti ega muu asjaomase osaleva riigi objekti hindamisel.

Artikkel 8 *Taotlusvormid*

Komisjon koostab ühtsed taotlusvormid (edaspidi „taotlusvormid“) artiklis 6 sätestatud kriteeriumide alusel. Märgise taotlejad kasutavad neid vorme.

Komisjon tagab vormide tõlkimise kõikidesse liidu ametlikesse keeltesse.

¹³ See on praegu Euroopa kultuurikompassi raames välja töötatav algatus.

Artikkel 9
Kultuuripärandi objektide valimine liikmesriikides

1. Euroopa kultuuripärandi nimekirja kuuluva objekti valimise eest konkreetses riigis vastutavad liikmesriigid.
2. Iga liikmesriik võib valida kuni kolm objekti iga kahe aasta tagant.
3. Iga osalev liikmesriik kehtestab kultuuripärandi objektide valimiseks meetme eesmärkidele vastava menetluse ja ajakava kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega ning püüab hoida halduskorra võimalikult lihtsa ja paindlikuna. Ta saadab komisjonile riigi tasandil valitud kultuuripärandi objektide taotlusvormid hiljemalt valiku tegemise aasta 1. veebruariks kooskõlas lisas esitatud ajakavaga.
4. Komisjon avaldab riigi tasandil valitud kultuuripärandi objektide täieliku nimekirja ning teatab pärast riigi tasandi valimisetapi lõppu sellest viivitamata Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele, nii et Euroopa Parlament, nõukogu, liikmesriigid, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regioonide Komitee või mõni muu isik või üksus saaksid esitada komisjonile tähelepanekud, mis võivad nimetatud kultuuripärandi objektide valikut mõjutada.

Artikkel 10
Kultuuripärandi objektide valimine EFTA/EMP riikides, kandidaatriikides ja potentsiaalsetes kandidaatriikides

1. EFTA/EMP riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid, kes soovivad esitada meetmes osalemise taotlusi, teatavad sellest komisjonile ametliku teatisega ja määravad meetme riikliku koordinaatori.
2. Euroopa kultuuripärandi nimekirja kantud objekti riigi tasandil valimise eest vastutab iga EFTA/EMP riik, kandidaatriik või potentsiaalne kandidaatriik vastavalt oma menetlustele. Iga riik võib riigi tasandil valida valikutsükli kohta kuni kaks objekti.
3. Osalevas EFTA/EMP riigis, kandidaatriigis või potentsiaalses kandidaatriigis riigi tasandil valitud kultuuripärandi objektide taotlusvormid saadetakse komisjonile valiku tegemise aasta 1. veebruariks kooskõlas artikliga 9. Taotlusvormid tuleb esitada ainult inglise keeles.
4. Ekspertkomisjon valib igas valikutsükliks maksimaalselt ühe objekti, mis asub EFTA/EMP riigis, kandidaatriigis või potentsiaalses kandidaatriigis.

Artikkel 11
Kultuuripärandi objektide eelvalik ja Euroopa tasandil valimine

1. Euroopa kultuuripärandi nimekirja kuuluva objekti valib komisjoni vastutusalasse kuuluv ekspertkomisjon kaheastmelise menetluse teel.
2. Pärast artikli 9 kohast riigi tasandi valimist teeb ekspertkomisjon riiklike koordinaatorite esitatud objektide hulgast esialgse eelvaliku. Esialgne eelvalik põhineb artikli 6 lõike 1 punktis a osutatud üleeuroopalise tähtsuse kriteeriumil. Pärast taotluste hindamist kõnealuse kriteeriumi alusel koostab ekspertkomisjon

objektide esialgse nimekirja ning esitab asjaomase valikumenetluse aasta 31. maiks kõigi taotluste kohta eelvaliku aruande

3. Eelvaliku etapis välja valitud kultuuripärandi objektid koostavad oma riikliku koordinaatori toetusel lõpliku taotlusvormi, sealhulgas oma tegevuskava ja artikli 6 lõike 1 punktides b ja c osutatud tegevussuutlikkuse kirjelduse. Riiklikud koordinaatorid esitavad lõplikud taotlusvormid komisjonile hiljemalt valikumenetluse aasta 31. augustiks.
4. Ekspertkomisjon valib osaleva riigi kohta maksimaalselt ühe objekti. Vajaduse korral võidakse küsida lisateavet ning korraldada kultuuripärandi objekti külastamist.
5. Ekspertkomisjon teeb valiku artiklis 6 sätestatud kriteeriumide ja taotlusvormide põhjal. Ekspertkomisjon võtab arvesse ka artikli 9 lõikes 4 osutatud tähelepanekuid.
6. Ekspertkomisjon valib valikutsükli kohta maksimaalselt 15 objekti. Igas valikutsüklis võib Euroopa tasandil valida kuni kaks objekti, mis asuvad meetmes osalevates EFTA/EMP riikides, kandidaatriikides või potentsiaalsetes kandidaatriikides.
7. Ekspertkomisjon koostab valitud objektide kohta aruande ja saadab selle komisjonile hiljemalt valikumenetluse aasta lõpuks. Kõnealune aruanne sisaldab soovitusi Euroopa kultuuripärandi staatuse andmise kohta ning sellele on lisatud selgitus ekspertkomisjoni järeldustest seoses nimekirja valitud objektide ja sinna valimata jäänud objektidega. Komisjoni edastab aruande tutvumiseks Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele:
8. Märgist taotlenud objekt, mida nimekirja ei valitud, võib esitada järgnevatel aastatel riigi tasandil uue taotluse.
9. Ekspertkomisjoni arvamus on lõplik.

Artikkel 12

Piiriülese kultuuripärandi objektid

1. Piiriülesele objektile Euroopa kultuuripärandi staatuse andmiseks peavad olema täidetud kõik järgmised tingimused:
 - (a) iga osalev objekt vastab artiklis 6 sätestatud kriteeriumidele;
 - (b) taotlus on esitatud ühise nime all;
 - (c) kui tegemist on rohkem kui ühe objektiga:
 - i) üks osalevatest objektidest on määratud koordineerivaks objektiks, kellega komisjon suhtleb;
 - ii) objektide vaheline temaatiline seos on selgelt välja toodud.
2. Piiriüleste kultuuripärandi objektide poolt esitatavate taotluste puhul järgitakse sama menetlust nagu muude objektide puhul. Pärast seda, kui osalevad objektid on koos asjaomase riiklike asutustega omavahel konsulteerinud, lisatakse iga osalev objekt koordineeriva objekti taotlusvormi. Piiriüleste objektide puhul esitab taotluse see osalev riik, kus asub koordineeriv objekt, võttes arvesse artikli 9 lõikes 2 ja artikli 11 lõikes 4 sätestatud arvulisi piiranguid, ning need objektid esitatakse kõigi asjaomaste

osalevate riikide nimel ja nende nõusolekul. Valikumenetluses sisalduvat ja riigi kohta käivat kriteeriumi kohaldatakse ainult koordineeriva objekti suhtes.

3. Kui nimekirja kandmiseks valitakse välja piiriülene objekt, antakse Euroopa kultuuripärandi staatus kogu piiriülesele objektile tervikuna ja ühise nime all.
4. Kui mõni piiriülene objekt vastab kõigile kriteeriumidele, eelistatakse valiku tegemisel seda objekti.
5. Selliste piiriüleste objektidega seotud taotluste puhul, mille koordineeriv objekt asub EFTA/EMP riigis, kandidaatriigis või potentsiaalses kandidaatriigis, järgitakse sama eelvaliku- ja valikumenetlust nagu muude objektide puhul. Piiriülese objekti taotlusega võivad ühineda EFTA/EMP riigi, kandidaatriigi või potentsiaalse kandidaatriigi objektid, olenemata sellest, millises riigis paikneb piiriülese kultuuripärandi objekti koordineeriv objekt.
6. Piiriülest objekti, millele on antud Euroopa kultuuripärandi staatus, võib laiendada ühe või mitme uue osaleva objekti lisamisega. Kui piiriülest objekti laiendatakse ühe või mitme uue osaleva objekti lisamisega, ei loeta seda uueks eelvalitud kultuuripärandi objektiks. Selleks esitab uue osaleva objekti eest vastutav riiklik koordinaator komisjonile ja juba nimekirja kantud objekti eest vastutavatele riiklikele koordinaatoritele enne järelevalveaasta 1. märtsi ametliku teatise, milles tõendab täiendava objekti vastavust kriteeriumidele ja temaatilist seost juba nimekirja kantud objektidega. Kui ükski juba nimekirja kantud Euroopa kultuuripärandi objektide eest vastutav riiklik koordinaator ei esita ettepanekule vastuväiteid, vaatab ekspertiisikomisjon ettepaneku läbi ja esitab komisjonile oma soovitusel.

Artikkel 13

Riigi tasandi temaatilised kultuuripärandi objektid

1. Riigi tasandi temaatilise objekti kandmiseks Euroopa kultuuripärandi nimekirja peavad olema täidetud kõik järgmised tingimused:
 - (a) objekti puhul on tõendatud ühistootluse Euroopa lisaväärtus võrreldes üksiktaotlustega;
 - (b) näidatakse selget temaatilist seost asjaomaste objektide vahel;
 - (c) iga osalev objekt vastab asjakohastele sätestatud kriteeriumidele;
 - (d) üks osalevatest objektidest on määratud koordineerivaks objektiks, kellega komisjon suhtleb;
 - (e) taotlus on esitatud ühise nime all.
2. Riigi tasandi temaatiliste kultuuripärandi objektide taotluste esitamisel järgitakse sama menetlust nagu muude objektide puhul. Iga osalev objekt lisatakse koordineeriva objekti taotlusvormi. Riigi tasandi temaatilise kultuuripärandi objekti puhul esitab taotluse asjaomane osalev riik, võttes arvesse artikli 9 lõikes 2 ja artikli 11 lõikes 4 sätestatud arvulisi piiranguid.
3. Kui nimekirja kandmiseks valitakse välja riigi tasandi temaatiline objekt, antakse Euroopa kultuuripärandi staatus riigi tasandi temaatilisele objektile tervikuna ja ühise nime all.
4. Riigi tasandi temaatilist objekti, millele on antud Euroopa kultuuripärandi staatus, võib laiendada ühe või mitme uue osaleva objekti lisamisega. Kui riigi tasandi

temaatilist objekti laiendatakse ühe või mitme uue osaleva objekti lisamisega, ei loeta seda uueks eelvalitud kultuuripärandi objektiks. Selleks esitab uue osaleva objekti eest vastutav riiklik koordinaator komisjonile enne järelevalveaasta 1. märtsi ametliku teatise, milles tõendab täiendava objekti vastavust nimekirja kandmise kriteeriumidele ja temaatilist seost juba nimekirja kantud objektidega. Ekspertkomisjon vaatab ettepaneku läbi ja esitab oma soovitusel komisjonile.

Artikkel 14 Määramine

1. Komisjon määrab objektid, millele antakse Euroopa kultuuripärandi staatus, võttes arvesse ekspertkomisjoni soovitusi. Komisjon teavitab neist objektidest Euroopa Parlamendi, nõukogu, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed ning Regioonide Komiteed:
2. Euroopa kultuuripärandi staatusega objektid kannavad Euroopa kultuuripärandi nimekirja logo, mis on kättesaadav komisjoni veebisaidil.
3. Euroopa kultuuripärandi staatus antakse alaliselt artiklis 15 sätestatud tingimustel ja tegevuse jätkamise korral, ilma et see piiraks artikli 16 kohaldamist.

Artikkel 15 Järelevalve

1. Iga Euroopa kultuuripärandi staatuse saanud objekti kontrollitakse korrapäraselt, et tagada selle jätkuv vastavus kriteeriumidele ja taotluses esitatud tegevuskava järgimine.
2. Ekspertkomisjon teeb Euroopa kultuuripärandi staatuse saanud objektide järelevalvet iga kahe aasta järel konkreetseks aastaks eelnevalt kindlaks määratud osalevate riikide loetelu põhjal. See loetelu avaldatakse komisjoni veebisaidil.
3. Osalevad riigid vastutavad kõigi oma territooriumil asuvate objektide järelevalve eest. Piiriülese objekti järelevalve eest vastutab riik, kus asub koordineeriv objekt.
4. Osalevad riigid koguvad kogu vajaliku teabe ja koostavad järelevalve alla kuuluvate objektide kohta aruande vastavalt komisjoni avaldatud ajakavale. Osalevad riigid saavad aruande komisjonile järelevalveaasta 1. märtsiks. Komisjon esitab aruande ekspertkomisjonile läbivaatamiseks.
5. Järelevalveaasta lõpuks esitab ekspertkomisjon aruande hinnatud objektide olukorra kohta, andes soovitusel, mida tuleb järgmisel järelevalveaastal arvesse võtta.
6. Uute objektide lisamist Euroopa kultuuripärandi staatusega temaatiliste või piiriüleste objektide juurde hinnatakse paralleelselt objektide järelevalvega. Ekspertkomisjoni soovitusel uute objektide lisamise kohta olemasolevate temaatiliste või piiriüleste objektide juurde lisatakse lõikes 5 osutatud järelevalvearuandesse.
7. Riiklikud koordinaatorid on objektide peamised tugipunktid ja teevad objektidega aktiivselt koostööd, et kõrvaldada järelevalve käigus tuvastatud puudused. Selleks töötab riiklik koordinaator koostöös kultuuripärandi objekti esindaja ja ekspertkomisjoniga välja kohandatud toetuskava ja aitab seda rakendada. See kava peab sisaldama järgmist:

- (a) selged ja rakendatavad meetmed tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks;
 - (b) tehnilise või rahalise abi võimalikud allikad, kui see on vajalik ja olemasolevate vahenditega proportsionaalne;
 - (c) parandusmeetmete kindlaksmääratud ajakava koos vahepealsete kontrollidega, et hinnata edusamme.
8. Kui eksperdikomisjon leiab, et kriteeriumid ei ole enam piisavalt täidetud, võib ta objekti täiendavalt kontrollida, olenemata lisas täpsustatud ajakavast.

Artikkel 16

Objekti Euroopa kultuuripärandi staatuse tagasivõtmine ja staatusest loobumine

1. Kui eksperdikomisjon teeb pärast objekti järelevalvet või artikli 15 lõike 8 kohast täiendavat külastust kindlaks, et objekt ei ole olulisel määral i) jätkuvalt vastanud kriteeriumidele, mille alusel sellele anti Euroopa kultuuripärandi staatus, või ii) järginud taotluses esitatud tegevuskava, algatab ta riikliku koordinaatori ja komisjoni toetusel asjaomase objektiga dialoogi, et hõlbustada objekti vajalikku kohandamist.
2. Kui vajalikke kohandusi ei ole õigeaegselt tehtud, teatab eksperdikomisjon sellest Euroopa Komisjonile. Teatele lisatakse põhjendused ja praktilised soovitused olukorra parandamiseks.
3. Kui praktilisi soovitusi ei ole õigeaegselt rakendatud, esitab eksperdikomisjon Euroopa Komisjonile arvamuse asjaomase kultuuripärandi objekti Euroopa kultuuripärandi staatuse tagasivõtmise kohta.
4. Kui eksperdikomisjon teeb kindlaks, et piiriülese objekti või riigi tasandi temaatilise objekti juurde kuuluv objekt ei vasta enam kriteeriumidele või ei järgi enam taotluses esitatud tegevuskava, kohaldatakse lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud menetlust. Käesolevas lõikes sätestatud staatuse tagasivõtmist kohaldatakse nii piiriülese kultuuripärandi objekti kui ka riigi tasandi temaatilise kultuuripärandi objekti suhtes tervikuna. Kui see ei kahjusta piiriülese kultuuripärandi objekti või riigi tasandi temaatilise kultuuripärandi objekti sidusust, võib eksperdikomisjon siiski soovitada tagasivõtmisel piirduda asjaomase osaleva objektiga.
5. Komisjon teeb otsuse objekti Euroopa kultuuripärandi staatuse tagasivõtmise kohta, võttes arvesse lõikes 3 osutatud soovitust. Komisjon teavitab sellisest staatuse tagasivõtmisest Euroopa Parlamenti, nõukogu, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed ning Regioonide Komiteed:
6. Kultuuripärandi objektid võivad igal ajal Euroopa kultuuripärandi staatusest loobuda. Sellisel juhul teavitavad nad asjaomaseid osalevaid riike, kes omakorda teavitavad komisjoni kõnealusest loobumisest. Komisjon kinnitab ametlikult kultuuripärandi staatusest loobumise ja teavitab sellest Euroopa Parlamenti, nõukogu, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed ning Regioonide Komiteed.

Artikkel 17

Auhind

Kui kohaldatavas finantsraamistikus on selleks rahalisi vahendeid, võib komisjon kaaluda rahalise auhinna (edaspidi „auhind“) andmist vastvalitud kultuuripärandi objektidele või järelevalve alla kuuluvatele objektidele. Auhinna õiguslikke ja finantsaspekte käsitletakse vastavate kultuuri toetavate liidu programmide raames.

Artikkel 18
Praktiline korraldus

1. Kõnealust meetet rakendab komisjon. Selleks teeb ta järgmist:
 - (a) tagab meetme üldise terviklikkuse ja kvaliteedi;
 - (b) tagab koordineerimise osalevate riikide, riiklike koordinaatorite ja eksperdikomisjoni vahel;
 - (c) võttes arvesse artiklis 3 osutatud eesmärgid ja artiklis 6 osutatud kriteeriume, koostab tihedas koostöös eksperdikomisjoni suuniste, et aidata korraldada valikut ja järelevalvet;
 - (d) osutab eksperdikomisjonile tehnilist abi;
 - (e) avaldab oma veebisaidil kõik eksperdikomisjoni aruanded.
2. Komisjon toetab kõnealust meetet. Selleks teeb ta järgmist:
 - (a) edendab võrgustike loomist ja suutlikkuse suurendamist riiklike koordinaatorite, kultuuripärandi objektide ja eksperdikomisjoni vahel;
 - (b) edendab kogemuste ja heade tavade vahetamist Euroopa kultuuripärandi staatuse saanud objektide ja seda staatust taotlevate objektide vahel ning toetab järelevalvearuannete ja saadud kogemuste laiemat levitamist;
 - (c) edendab meetme ja objektide nähtavust ja ulatust Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil, sealhulgas asjakohase teabe ja materjalide levitamise ning sihipärase teavitustegevuse kaudu;
 - (d) annab teavet olemasolevate Euroopa rahaliste vahendite kohta, sealhulgas tegeleb mentorlusega ja korraldab koolitusi, et kultuuripärandi objektid saaksid arendada projekte.
3. Riiklikud koordinaatorid koordineerivad meetme rakendamist riigi tasandil. Neil on järgmised ülesanded:
 - (a) tegutseda peamise kontaktpunktina kultuuripärandi objektide, komisjoni ja võimalike tugistruktuuride vahel;
 - (b) toetada Euroopa kultuuripärandi staatust taotlemaid objekte nende taotluste ettevalmistamisel kooskõlas artiklitega 9 ja 11;
 - (c) tagada objektide valimine riigi tasandil kooskõlas artikliga 9;
 - (d) toetada edukalt eelvaliku läbinud objekte eksperdikomisjonile esitatava lõpliku taotluse ettevalmistamisel;
 - (e) osaleda meetmega seotud koordineerimise ja võrgustike loomise koosolekutel.

Artikkel 19
Hindamine

1. Komisjon tagab meetme sõltumatu välishindamise. Selline hindamine toimub iga kuue aasta järel vastavalt lisas esitatud ajakavale ja selle käigus uuritakse järgmist:
 - (a) meetme rakendamisega seotud protsesside tõhusus;
 - (b) kultuuripärandi objektide arv;

- (c) meetme mõju;
 - (d) meetme geograafilise ulatuse laiendamine;
 - (e) kuidas saaks meedet parandada;
 - (f) kas meedet tuleks jätkata.
2. Komisjon esitab lõikes 1 sätestatud hindamisaruande Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Euroopa Regioonide Komiteele kuue kuu jooksul pärast selle valmimist, lisades sellele vajaduse korral asjakohased ettepanekud.

Artikkel 20
Kehtetuks tunnistamine

Otsus nr 1194/2011/EL tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 21
Üleminekusätted

Otsust nr 1194/2011/EL kohaldatakse Euroopa kultuuripärandi märgise objektide valimise suhtes 2027. aastal. Objektid, millele on antud märgis otsuse nr 1194/2011/EL alusel, loetakse käesoleva otsuse alusel Euroopa kultuuripärandi staatusega objektideks.

Ekspertid, kes on nimetatud eksperdikomisjoni otsuse nr 1194/2011/EL kohaselt, jätkavad kooskõlas artikliga 7 selles komisjonis töötamist oma ülejäänud ametiaja jooksul.

Artikkel 22
Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnenädal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTS- JA DIGISELGITUS

1.	ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK	3.
1.1.	Ettepaneku/algatuse nimetus	3.
1.2.	Asjaomased poliitikavaldkonnad	3.
1.3.	Eesmärgid.....	3.
1.3.1.	Üldeesmärgid	3.
1.3.2.	Erieesmärgid	3.
1.3.3.	Oodatavad tulemused ja mõju	3.
1.3.4.	Tulemusnäitajad	4.
1.4.	Ettepanek/algatus käsitleb.....	4.
1.5.	Ettepaneku/algatuse põhjendused	4.
1.5.1.	Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava	4.
1.5.2.	ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud. .	4.
1.5.3.	Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid	5.
1.5.4.	Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega	6.
1.5.5.	Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang.....	5.
1.6.	Ettepaneku/algatuse ja selle finantsmõju kestus	7.
1.7.	Kavandatud eelarve täitmise viis(id).....	7.
2.	HALDUSMEETMED	8.
2.1.	Järelevalve ja aruandluse reeglid	8.
2.2.	Haldus- ja kontrollisüsteem(id).....	8.
2.2.1.	Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus	8.
2.2.2.	Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta.....	8.
2.2.3.	Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).....	8.
2.3.	Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed	9.
3.	ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU	10
3.1.	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub	10
3.2.	Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele	11.

3.2.1.	Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade.....	11.
3.2.1.1.	Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud.....	11.
3.2.1.2.	Sihtotstarbelisest välistulust saadavad assigneeringud	13.
3.2.2.	Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund.....	14.
3.2.3.	Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade	15.
3.2.3.1.	Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud.....	15.
3.2.3.2.	Sihtotstarbelisest välistulust saadavad assigneeringud	15.
3.2.3.3.	Assigneeringud kokku.....	15.
3.2.4.	Hinnanguline personalivajadus	16.
3.2.4.1.	Rahastatakse heakskiidetud eelarvest	16.
3.2.4.2.	Rahastatakse sihtotstarbelisest välistulust.....	16.
3.2.4.3.	Personalivajadus kokku.....	17.
3.2.5.	Hinnanguline mõju digitehnoloogiaga seotud investeeringutele – ülevaade.....	18.
3.2.6.	Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.....	18.
3.2.7.	Kolmandate isikute rahaline osalus.....	18.
3.3.	Hinnanguline mõju tuludele	18.
4.	DIGIMÕÕDE.....	19.
4.1.	Diginõuded.....	19.
4.2.	Andmed	19.
4.3.	Digilahendused.....	19.
4.4.	Koostalitlusvõime hindamine	20
4.5.	Digimõõtmekeskuse rakendamist toetavad meetmed.....	20

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega luuakse Euroopa kultuuripärandi nimekirja käsitlev Euroopa Liidu meede ja tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1194/2011/EL

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Kultuur, turism, pärand

1.3. Eesmärgid

1.3.1. Üldeesmärgid

- a) Tugevdada Euroopa kodanike, eelkõige noorte liitu kuulumise tunnet, tuginedes ühistele väärtustele ning ühisele Euroopa ajaloole ja kultuuripärandile, ning suurendada lugupidamist riikliku ja piirkondliku mitmekesisuse vastu;
- b) tõhustada kultuuridevahelist dialoogi.

1.3.2. Erieesmärgid

- a) Rõhutada Euroopa ajaloos ja kultuuris ja/või liidu ülesehitamises tähtsat rolli omanud kultuuripärandi objektide sümboolset väärtust ja tõsta neid objekte esile;
- b) suurendada Euroopa kodanike teadmisi Euroopa ajaloost ja liidu ülesehitamisest ning nende ühisest, ent samas mitmekesisest kultuuripärandist, eelkõige seoses demokraatlike väärtuste ja inimõigustega, mis on Euroopa integratsiooni alustaladeks;
- c) suurendada piirkondade atraktiivsust ja edendada nende majanduslikku ja säästvat arengut, eelkõige kultuurturismi abil.

1.3.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

- Euroopa kultuuripärandi staatusega objektide tugev võrgustik ja piiriülene koostöö objektide vahel,
- Euroopa kultuuripärandi staatusega objektide arvu pidev suurendamine, et tagada meede, millega tunnustatakse kultuuripärandi valdkonna tippsaavutusi,
- lihtsustatud taotlusprotsess kaheetapilise taotluste esitamise protsessiga ning selgete ja täpsete valikukriteeriumidega taotlejate jaoks,
- meetme tõhus juhtimisstruktuur koos sidusrühmade selgete rollidega,
- staatuse saanud objektide pidev toetamine, luues Euroopa kultuuripärandi jaoks Euroopa tasandil alalise sekretariaadi,
- Euroopa kultuuripärandi staatusega objektide suurem nähtavus, muu hulgas võimalusega luua auhind objektide otseseks toetamiseks,
- EFTA/EMP riikide, kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide integratsiooni toetamine meetme avamisega väljaspool ELi asuvatele riikidele,
- ÜRO kestliku arengu eesmärgid nr 4, 8, 10, 11 ja 16.

1.3.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Euroopa kultuuripärandi staatuse tulemuslikkuse näitajad integreeritakse programmi AgoraEU näitajatega.

1.4. Ettepanek/algatus käsitleb

☐ uut meedet

☐ uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest¹⁴

☒ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

lühiajalises perspektiivis: tagada korrapärased valiku- ja järelevalvemenetlused, nagu on sätestatud õiguslikus aluses.

Sellega seotud konkreetne ajakava on esitatud otsuse lisas.

Arendada riikidevahelisi partnerlusi, teostada järelevalvet ning esitada eksperdikomisjoni järelevalvearuandeid ELi institutsioonidele ja riiklikele koordinaatoritele. Tegeleda mis tahes riskidega (nt rahastamispuudujäägid, külastajate arvu vähenemine). Tutvustada objekte ja luua võrgustikke, teha koostööd ja osaleda muudes kultuuripärandiga seotud tegevustes (nt Euroopa kultuuripärandi päevad), toetada Euroopa kultuuripärandi staatuse saanud objekte suutlikkuse suurendamise ja teabevahetuse kaudu.

1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi tasandi meetme põhjused (*ex ante*)

Liikmesriikide valitsustel on oma rahvusliku kultuuripärandi kaitsmisel ja edendamisel keskne roll. Euroopa kultuuripärandi märgise 2018.–2024. aasta meetme hindamisel leiti siiski, et Euroopa kultuuripärandi märgis annab märkimisväärset lisaväärtust, luues üleeuroopalise võrgustiku kultuuripärandi objektidest, millel on ühised eesmärgid ja mis teevad koostööd. Märgis hõlbustab ühisprojektide, sealhulgas näituste, haridusprogrammide ja ühiste kultuurialgatuste elluviimist, mis on soodustanud piiriüleseid partnerlussuhteid ja parimate tavade vahetamist.

Oodatav tekkiv ELi lisaväärtus (*ex-post*)

Õiguslikus aluses käsitletakse Euroopa kultuuripärandi staatuse andmise ühiseid, selgeid ja läbipaistvaid kriteeriume ja menetlusi ning staatuse saamiseks sobivate objektide koordineeritud kindlakstegemist ja edendamist. Meetme ulatust ja mõju silmas pidades on nende vajadustega parem tegeleda liidu tasandil.

¹⁴

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

Õigusliku aluse uuendamine suurendab algatuse suutlikkust suurendada Euroopa kultuuripärandi objektide nähtavust, toetada staatuse saanud objekte tõhusamalt, suurendada algatuse kavandamise paindlikkust ning parandada selle pikaajalist sidusust ja mõju.

Sellega tagatakse, et ELil on kultuurielus ja pärandi hoidmisel jätkuvalt konstruktiivne ja täiendav roll. See hõlbustab piiriülest koostööd valitud objektide ja meetme muude sidusrühmade vahel, luues tugeva Euroopa narratiiviga Euroopa kultuuripärandi objektide võrgustiku.

Meede hõlbustab vabatahtlikku koostööd ja teadmiste vahetamist ELi riikide ja ka kolmandate riikide Euroopa pärandikultuuri staatusega objektide vahel ning objektide nähtavust ELi riikides ja ka kolmandates riikides. Euroopa kultuuripärandi staatuse saab anda ka objektidele, mis asuvad mõnes ELi mittekuuluvast EFTA/EMP riigis, kandidaatriigis või potentsiaalses kandidaatriigis, kui objekti asukohariik osaleb ELi programmis „Loov Euroopa“.

Euroopa kultuuripärandi staatuse meetmega toetatakse riikide jõupingutusi, integreerides need sidusasse ja strateegilisse ELi konteksti, aidates viia kultuurialgatused kooskõlla ELi laiemate prioriteetidega, nagu noorte kaasamine, kestlikkus ja digitaalne innovatsioon. Algatusega soodustatakse ka tasakaalustatumat geograafilist esindatust.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Üleeuroopalise tähtsuse kriteeriumi tugevdamine Kuigi Euroopa kultuuripärandi märgis on tulemuslikult esile toonud Euroopa väärtusi esindavad kultuuripärandi objektid, oli paljude objektide puhul keeruline selgelt näidata, kuidas nende objekt on seotud laiemaga Euroopa narratiiviga ja omab üleeuroopalist tähtsust. Seepärast antakse Euroopa kultuuripärandi staatuse meetme õigusliku aluse eelnõus taotlejatele ja riiklikele koordinaatoritele selgemaid suuniseid. Samuti võetakse arvesse 2018.–2024. aasta hindamise peamist soovitusi, kehtestades kaheetapilise valikumenetluse: esimene etapp, mille käigus hinnatakse objekti üleeuroopalist tähtsust, et tagada teise etappi jõudmine ainult nendele objektidele, mis on väga selgelt Euroopaga seotud.

Digitaalse kaasamise ja ligipääsetavuse parandamine Üks oluline soovitus hindamises oli tagada, et digivahendid oleksid ligipääsetavad kõigi sihtrühmade, sealhulgas puuetega inimeste jaoks. Tegevuskava kui üks taotluse esitamise kriteerium peab seega näitama, kuidas objekt arendab ja rakendab kohalikku ja piirkondlikku teavitusstrateegiat, kasutades digivahendeid ja kujunemisjärgus tehnoloogiaid.

Tagasisidemehhanismide ja valikuprotsessi parandamine Leiti, et praegused tagasisidemehhanismid ei ole üldiselt tõhusad. Paljude objektide puhul teatati tagasiside vähesusest või ebapiisavusest, mistõttu on keeruline esitada edaspidi paremaid taotlusi. Valiku- ja järelevalveprotsessi teostav eksperdikomisjon lisab seetõttu oma aruandesse mitte ainult soovitusi Euroopa kultuuripärandi staatuse andmise kohta, vaid ka täiendava selgituse oma järeldustest objektide kohta, mida ei valitud. Lisaks võib kaheetapiline valikuprotsess aidata parandada valikuprotsessi tõhusust ja kvaliteeti.

Jätkusuutlikkus ja edasine kasv Kuna Euroopa kultuuripärandi staatusega objektide arv kasvab, on laieneva võrgustiku haldamiseks vaja kestlikumat raamistikku. Õigusliku aluse uuendamise peamised eesmärgid on juhtimisstruktuuri lihtsustamine, komisjoni, riiklike koordinaatorite ja eksperdikomisjoni rollide selge

kirjeldamine ning väljaarendatud Euroopa kultuuripärandi võrgustikule antava toetuse tugevdamine.

Koostoime muude ELi programmidega Kindlaks on tehtud võimalused suuremaks koostoimeks muude ELi meetmete ja programmidega. Näiteks võib tuua meetme „Euroopa kultuuripealinnad“, algatuse „Uus Euroopa Bauhaus“ ning noorte kaasamise ja põlvkondadevahelise õiglusega seotud algatused, nagu eelkõige programm „Erasmus+“ ja selle meetme „DiscoverEU“ kultuurirajad. Koostoime saavutamise ja lisaväärtuse tagamise eesmärki käsitletakse otseselt ettepaneku põhjenduses 11.

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega

Euroopa kultuuripärandi staatuse meede on hästi kooskõlas mitmeaastase finantsraamistikuga, kuna sellega toetatakse ELi prioriteete, nagu kultuuri säilitamine, sotsiaalne ühtekuuluvus ja Euroopa identiteet – peamised eesmärgid, mida rahastatakse sellistest programmidest nagu „Loov Euroopa“ (2021–2027). Koostoime on olemas ka selliste vahenditega nagu programm „Euroopa horisont“ (pärandi innovatsiooniga seotud teadusuuringute jaoks), programm „Erasmus+“ (valitud kultuuripärandi objektidega seotud haridusprojektide jaoks) ning Interregi, Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) ja ühtekuuluvusfondi raames toimuv piiriülene koostöö kultuuripärandi valdkonnas.

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

Ei kohaldata.

1.6. Ettepaneku/algatuse ja selle finantsmõju kestus

☐ Piiratud kestusega

- ☐ hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA;
- ☐ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA.

☒ Piiramatult kestusega

Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA, millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viis(id)

☒ Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

☒ tema talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;

- ☐ rakendusametite kaudu

☐ Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

☐ Kaudne eelarve täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- ☐ Euroopa Investeerimisangale ja Euroopa Investeerimisfondile;
- ☐ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ asutustele või isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis;
- ☐ liikmesriigis asutatud asutustele, kelle suhtes kohaldatakse liikmesriigi eraõigust või liidu õigust ja kellele võib kooskõlas valdkondlike normidega usaldada liidu rahaliste vahendite või eelarveliste tagatiste haldamise niivõrd, kuivõrd selliseid asutusi kontrollivad avalik-õiguslikud asutused või avalikke teenuseid osutavad eraõiguslikud asutused ja kontrollivad organid annavad neile solidaarvastutuse vormis piisavad finantstagatised või samaväärsed finantstagatised, mis võivad iga meetme puhul piirduda liidu toetuse maksimumsummaga.

Märkused

Ei kohaldata.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Eksperdikomisjon teeb iga kahe aasta tagant Euroopa kultuuripärandi staatusega objektide järelevalvet koostöös riiklike koordinaatoritega eelnevalt kindlaks määratud riikide loetelu põhjal.

Meedet hinnatakse iga kuue aasta tagant samadel põhimõtetel nagu on kehtivas õiguslikus aluses, kus sõltumatu välishindamise käigus hinnatakse kõiki meetme elemente, sealhulgas meetme kohaldamisega seotud tegevuse tõhusust, kultuuripärandi objektide arvu, meetme mõju, geograafilise ulatuse laiendamist, meetme parandamise võimalusi ning seda, kas meetet tuleks jätkata.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Meetmega kaasnevad kolm erinevat kulu.

Eksperdikomisjoniga seotud kulud. Komisjon tagab eri ELi institutsioonide nimetatud sõltumatute ekspertide töö hüvitamise eraldi eelarveraal ELi kultuuriprogrammi iga-aastases tööprogrammis kooskõlas finantsmääruse artikliga 242 (kulukohustused).

Sekretariaadi loomine Euroopa kultuuripärandi staatuse meetme toetamiseks. Praegusel kujul kuulutas Euroopa Komisjon välja konkursikutse toetuse saamiseks, mille tulemusena kaetakse sellise organisatsiooni kulud, kellele on tehtud ülesandeks täita konkursil kehtestatud kohustusi. Kulukohustus.

Auhind. Tuginedes samale mudelile nagu Euroopa kultuuripealinnadele antud Melina Mercouri auhind, tehakse ettepanek, et komisjon võib žürii soovitusel anda kultuuripärandi objektile auhinna. Kulukohustus.

Meetme kogu eelarve pärineb programmi „Loov Euroopa“ jätkuprogrammist.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Meetme 2024. aasta hindamise käigus ei tuvastatud riske seoses eespool loetletud kahe esimese maksega.

Euroopa kultuuripärandi staatusega objektidele auhinna väljamaksmisega seotud riske ei ole ette näha.

2.2.3. *Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)*

Euroopa kultuuripärandi meetme suhtes kohaldatavad kontrollid on proportsionaalsed asjaomaste kulude laadi ja mahuga. Meetmega seotud kulud jagunevad kolme kategooriasse:

eksperdikomisjoni ekspertide tasustamine on reguleeritud komisjoni standardeeskirjadega eksperditasude kohta. Väike vearisk, arvestades tehingute piiratud arvu ja selgelt määratletud maksetingimusi.

Üleeuroopalise eksperdikomisjoni soovitusel antav auhind kindlaksmääratud ja järelevalvega hõlmatud kultuuripärandi objektidele on väikese maksumusega (kinnitamisel, kuid hinnanguliselt 10 000 kuni 20 000 eurot kultuuripärandi objekti kohta). Kuna maksed tehakse väikesele arvule kindlaksmääratud toetusesaajatele selgelt kindlaks määratud kriteeriumide ja eksperdikomisjoni soovitude alusel, on risk väike.

Toetusstruktuuri rahastatakse programmi „Loov Euroopa“ jätkuprogrammi raames antava toetuse kaudu. Kõnealuse toetusega seotud kontrollikulud ja vearisk on kooskõlas nendega, mida kohaldatakse Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutuse (EACEA) järelevalve all olevate tegevustoetuste suhtes

2.3. Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed

Vastutavad talitused jätkavad oma pettustevastase strateegia kohaldamist kooskõlas komisjoni pettustevastase võitluse strateegiaga (CAFS), et tagada muu hulgas oma pettustevastaste sisemeetmete täielik kooskõla CAFSiga ning see, et pettuseriski juhtimine on suunatud pettuseriski juhtumite kindlakstegemisele ja sobivate lahenduste leidmisele. Nii EACEA pettustevastane strateegia kui ka komisjoni asjakohane strateegia võimaldavad tegeleda pettuseriskiga, peamiselt eeskirjade eiramise ennetamise meetmete abil, mida pettuse avastamise korral tugevdatakse. Nii vastutavates peadirektoraatides kui ka EACEAs rakendatakse jätkuvalt järgmisi meetmeid: järelevalvelähetused vastavalt kindlaksmääratud järelevalvestrateegiale, selged aruandlusnõuded, kohtumised uute toetusesaajatega.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Märkus: Meetmel „Euroopa kultuuripärandi märgis/Euroopa kultuuripärandi staatus“ puuduvad omavahendid. Selle eelarve pärineb programmi „Loov Euroopa“ jätkuprogrammist. Hinnang alates 2028. aastast kuludele ja personalile avalduva mõju kohta on lisatud näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta järgmist mitmeaastast finantsraamistikku. Rahastamisallikas ja liidu rahaliste kohustuste ulatus 2027. aasta järgsel perioodil sõltuvad järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest ning seejärel määratakse need kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse kaudu. Kõik assigneeringud ja töötajate arv alates 2028. aastast on soovituslikud.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata ¹⁵	EFTA riigid ¹⁶	Kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid ¹⁷	Muud kolmandad riigid	Muu sihtotstarbeline tulu
2.	Programmiga „AgoraEU“ seotud kulud	Liigendamata.	JAH	JAH	JAH	EI
2.	„Loov Euroopa“ – kultuur	Liigendatud	JAH	JAH	JAH	EI

¹⁵ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

¹⁶ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

¹⁷ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaadid.

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

- ☒ Ettepanek/algatus ei nõua tegevusassigneeringute kasutamist.
- ☐ Ettepanek/algatus nõuab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnang alates 2028. aastast kuludele ja personalile avalduva mõju kohta on lisatud näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta järgmist mitmeaastast finantsraamistikku. Rahastamisallikas ja liidu rahaliste kohustuste ulatus 2027. aasta järgsel perioodil sõltuvad mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest ning seejärel määratakse need kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse kaudu. Kõik assigneeringud ja töötajate arv alates 2028. aastast on soovituslikud.

3.2.1.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik			Nr	2.						
Peadirektoraat: hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraat (DG EAC)			Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Mitmeaastane finantsraamistik 2028–2034 KOKKU
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Tegevusassigneeringud										
„Loov Euroopa“ – kultuur	Maksed	(1a)	0,850	0,650	4,350	0,650	0,850	0,650	4,350	12,350
	Maksed	(2a)	0,850	0,650	4,350	0,650	0,850	0,650	4,350	12,350
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ¹⁸										
Programmiga „AgoraEU“ seotud	Kulukohustused = maksed	(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

¹⁸ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

kulud										
Assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	0,850	0,650	4,150	0,650	0,850	0,650	4,350	12,150
DG EAC assigneeringud KOKKU	Maksed	= 2a + 2b + 3	0,850	0,650	4,150	0,650	0,850	0,650	4,350	12,150

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	4	„Halduskulud“ ^[1]
---	----------	------------------------------

DG: hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraat (EAC)		Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	Mitmeaastane finantsraamistik 2028–2034 KOKKU
Personalikulud		0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	3,451
Muud halduskulud		0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,07
Hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraat KOKKU	Assigneeringud	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	3,521

^[1] Vajalike assigneeringute kindlaksmääramiseks tuleks kasutada aastaseid keskmisi kulunäitajaid, mis on kättesaadavad BUDGpedia veebilehel.

^[2] Kui teatate rubriigi 4 assigneeringute kasutamisest, on 5. lisa täitmine kohustuslik.

		Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034	Mitmeaastane finantsraamistik 2028–2034 KOKKU
RUBRIIKIDE 1–4 assigneeringud KOKKU	Maksed	1,353	1,153	4,653	1,153	1,353	1,153	4,853	15,671
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Maksed	1,353	1,153	4,653	1,153	1,353	1,153	4,853	15,671

Hinnang alates 2028. aastast kuludele ja personalile avalduva mõju kohta on lisatud näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta järgmist mitmeaastast finantsraamistikku. Rahastamisallikas ja liidu rahaliste kohustuste ulatus 2027. aasta järgsel perioodil sõltuvad mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest ning seejärel määratakse need kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse kaudu. Kõik assigneeringud ja töötajate arv alates 2028. aastast on soovituslikud.

3.2.2. Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (ei täideta detsentraliseeritud asutuste puhul)

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2028		Aasta 2029		Aasta 2030		Aasta 2031		Aasta 2032		Aasta 2033		Aasta 2034		2035
VÄLJUNDID																
Liik	Keskmine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljund arv ko
ESMÄRGID nr 1 ja 3 ²⁰																
Ekspendikomisjoni kulud	0,35.	1	0,350	1	0,350	1	0,350	1	0,3500	1	0,350	1	0,350	1	0,350	7
Toetavad organisatsioonid	3,5	-	-	-	-	1	3,5	-	-	-	-	-	-	1	3,5	2
Eesmärgid nr 1 ja 3 kokku		1	0,350	1	0,350	2	3,850	1	0,350	1	0,350	1	0,350	2	3,850	9
EIEESMÄRK nr 2 ...																
Auhind	0,02	20	0,500	15	0,300	20	0,500	15	0,300	20	0,500	15	0,300	20	0,500	24
Eieesmärk nr 2 kokku		20	0,500	15	0,300	20	0,500	15	0,300	20	0,500	15	0,300	20	0,500	24
KOKKU		21	0,850	16	0,650	22	4,350	16	0,650	21	0,850	16	0,650	22	4,350	25

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

☒ Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist

¹⁹ Väljunditena käsitatakse tarnitud tooteid ja osutatud teenuseid (rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

²⁰ Vastavalt punktile 1.3.2 „Eieesmärgid“.

☐ Ettepanek/algatus nõuab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.3.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud

HEAKSKIIDETUD EELARVE	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	2028– 2034 KOKKU
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
RUBRIIK 4								
Personalikulud	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	3,451
Muud halduskulud	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,070
RUBRIIK 4 kokku	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	3,521
RUBRIIGIST 4 välja jäävad kulud								
Personalikulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 4 välja jäävad kulud kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOKKU	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	3,521

3.2.3.2. Sihtotstarbelisest välistulust saadavad assigneeringud

Ei kohaldata.

3.2.3.3. Assigneeringud kokku

KOKKU HEAKSKIIDETUD EELARVE +SIHTOTSTARBELINE VÄLISTULU			Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	2028– 2034 KOKKU
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
			RUBRIIK 4							
Personalikulud			0,493.	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	3,451
Muud halduskulud			0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,07.
RUBRIIK 4 kokku			0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	3,521.
RUBRIIGIST 4 välja jäävad kulud										
Personalikulud			0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muud halduskulud			0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 4 välja jäävad kulud kokku			0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Personali jaoks vajalikud assigneeringud										
KOKKU			0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	3,521

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse assigneeringutest, mille asjaomane peadirektoraat on kõnealuse meetme haldamiseks juba andnud, ja/või peadirektoraadi sees ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

Hinnang alates 2028 aastast kuludele ja personalile avalduva mõju kohta on lisatud näitlikustamise eesmärgil ega mõjuta järgmist mitmeaastast finantsraamistikku. Rahastamisallikas ja liidu rahaliste kohustuste ulatus 2027. aasta järgsel perioodil sõltuvad mitmeaastase finantsraamistiku 2028–2034 üle peetavate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemustest ning seejärel määratakse need kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse kaudu. Kõik assigneeringud ja töötajate arv alates 2028. aastast on soovituslikud.

3.2.4. Hinnanguline personalivajadus

Märkus: Kehtiva õigusraamistiku kohaselt on meetme haldamiseks juba määratud kaks täistööajale taandatud töötajat.

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.4.1. Rahastatakse heakskiidetud eelarvest

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

HEAKSKIIDETUD EELARVE	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	2	2	2	2	2	2	2
20 01 02 03 (ELi delegatsioonides)	0	0	0	0	0	0	0
(kaudne teadustegevus)	0	0	0	0	0	0	0
(otsene teadustegevus)	0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarvead (märkige)	0	0	0	0	0	0	0
• Koosseisuväline personal (täistööaja ekvivalendina)							
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid)	1	1	1	1	1	1	1
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja noored eksperdid ELi delegatsioonides)	0	0	0	0	0	0	0
Haldustoetuse eelarverida [XX.01.YY.YY]	• peakorteris	0	0	0	0	0	0
	• ELi delegatsioonides	0	0	0	0	0	0
(lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)	0	0	0	0	0	0	0
(lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)	0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarvead (märkige) - Rubriik 4	0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarvead (märkige) - Rubriigist 4 välja jäävad kulud	0	0	0	0	0	0	0
KOKKU	3	3	3	3	3	3	3

3.2.4.3. Personalivajadus kokku

HEAKSKIIDETUD EELARVE+SIHTOTSTARBELINE VÄLISTULU KOKKU	Aasta 2028	Aasta 2029	Aasta 2030	Aasta 2031	Aasta 2032	Aasta 2033	Aasta 2034
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	2	2	2	2	2	2	2
20 01 02 03 (ELi delegatsioonides)	0	0	0	0	0	0	0
(kaudne teadustegevus)	0	0	0	0	0	0	0
(otsene teadustegevus)	0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige)	0	0	0	0	0	0	0
• Koosseisuväline personal (täistööaja ekvivalendina)							
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid)	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja noored eksperdid ELi delegatsioonides)	0	0	0	0	0	0	0
Haldustoetuse eelarverida [XX.01.YY.YY]	• peakorteris	0	0	0	0	0	0
	• ELi delegatsiooni des	0	0	0	0	0	0
(lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)	0	0	0	0	0	0	0
(lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)	0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriik 4	0	0	0	0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriigist 4 välja jäävad kulud	0	0	0	0	0	0	0
KOKKU	3	3	3	3	3	3	3

Tulenevalt nii personaliga kui ka assigneeringute tasemega seotud üldisest pingelisest olukorrast rubriigis 4 kaetakse personalivajadus peadirektoraadi töötajatega, kes on juba määratud meedet haldama, ja/või peadirektoraadi või muude komisjoni talituste sisese töötajate ümberpaigutamise teel.

Ettepaneku rakendamiseks vajatav personal (täistööaja ekvivalendina)

	Kaetakse komisjoni talituste olemasolevast personalist	Erakorraline lisapersonal*		
		Rahastatakse rubriigist 7 või teadusuuringute eelarveridadelt	Rahastatakse BA ridadelt	Rahastatakse tasudest

Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad	2		ei kohaldata	
Koosseisuväline personal (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)	1			

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Meetme koordineerimine ja juhtimine, eksperdikomisjoniga kohtumise korraldamine, koostöö toetava organisatsiooniga, komisjoni otsuse vastuvõtmine objektidele Euroopa kultuuripärandi staatuse andmise kohta, toetava organisatsiooni järelevalve.
Koosseisuvälised töötajad	Euroopa kultuuripärandi märgise rakendamise toetamine, eksperdikomisjoni tehniline toetamine, eksperdikomisjoni kirjutiste toimetamine, meetme kommunikatsioonitegevuste väljatöötamine, muud haldustoe ülesanded.

3.2.5. Hinnanguline mõju digitehnoloogiaga seotud investeeringutele – ülevaade

Ei kohaldata.

3.2.6. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus on kooskõlas mitmeaastast finantsraamistikku 2028–2034 käsitleva ettepanekuga.

3.2.7. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ☒ ei näe ette kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- ☐ näeb ette kolmandate isikute poolse kaasrahastuse, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus					
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU					

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
- ☐ omavahenditele
- ☐ muudele tuludele

☐ märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksva eelarveaastal kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ²¹			
		Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027
Artikkel					

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Ei kohaldata.

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

Ei kohaldata.

4. DIGIMÕÕDE

4.1. Diginõuded

Nõue 1

Artikkel 14 (Määramine)

2. Euroopa kultuuripärandi staatuse saanud kultuuripärandi objektidel peab olema meetme logo, mis on kättesaadav komisjoni veebisaidil.

Artikkel 18 (Praktiline kord)

1. Kõnealust meetet rakendab komisjon. Eelkõige teeb ta järgmist:

(...)

e) avaldab oma veebisaidil kõik eksperdikomisjoni aruanded.

Nõudest mõjutatud või sellega seotud osalejad on Euroopa Komisjon ja teised ELi institutsioonid, riiklikud ametiasutused, toetusesaajad ja üldsus. Mõjutab kõrgetasemelist protsessi „levitamine“.

4.2. Andmed

Esitatud andmed on seotud meetme teabe, uudiste ja tulemustega ning pärinevad avalikest aruannetest või Euroopa Komisjoni hallatavatest ning valiku ja järelevalve käigus kasutatavatest vormidest.

²¹ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

4.3. Digilahendused

Kavandatud digilahendus on programmi „Loov Euroopa“ veebisaidi Euroopa kultuuripärandi märgist käsitleva osa jätkamine ja selle nime ajakohastamine. Peamised ettenähtud funktsioonid on meetme teabe, uudiste ja tulemuste levitamine. Vastutav asutus on Euroopa Komisjon. Tagatakse juurdepääsetavus ja võetakse arvesse korduskasutatavust kooskõlas komisjoni standarditega.

Tehisintellekti kasutamine ei ole vajalik.

Ilma et see piiraks määruse (EL) 2016/679 kohaldamist, tagab Euroopa Komisjon käesoleva määruse otstarbel kogutud ja salvestatud andmete turvalisuse, terviklikkuse, ehtsuse ja konfidentsiaalsuse.

4.4. Koostalitlusvõime hindamine

Ei kohaldata.

4.5. Digimõõtme rakendamist toetavad meetmed

Ei kohaldata.